

Fimlab

Tiedosta hyöty.

Laboratoriotiedote 47/2021 (Kemia)

Pohjanmaa: Muutoksia kemian tutkimuksissa 6.5.2021

Fimlab yhdenmukaistaa toimintaansa. Seuraavat tutkimukset siirtyvät tehtäväksi Tampereen keskuslaboratoriossa 6.5.2021 alkaen:

2775 P -T3-V: Trijodityroniini, vapaa, plasma
3550 P -RF: Reumafaktori, plasma
8537 Pf-RF: Reumafaktori, pleuraneste
4826 P -Ferrit: Ferritiini, plasma
4720 P -TfR: Transferriniinireseptori, liukoinen
2034 S -CEA: Karsinoembryonaalinen antigeeni, seerumi
3655 Pf-CEA; Karsinoembryonaalinen antigeeni, pleuraneste

Tekopaikan vaihtumisen myötä vapaan trijodityroniinin sekä plasman ja pleuranesteen reumafaktorin pyyntönumerot vaihtuvat. Pleuranesteen reumafaktorimääritystä lukuun ottamatta kaikkien em. tutkimusten viitearvoissa tapahtuu muutoksia. Tutkimusten P -Ferrit ja fP-TfR osalta näytteen säilytys- ja lähetysohjeet muuttuvat. Näytteitä tutkitaan maanantaista perjantaihin, kiireellisissä tapauksissa päivittäin.

Samalla tutkimusvalikoimasta poistuu kliiniseltä merkitykseltään vähäinen tutkimus 0865 Sy-RF: Reumafaktori, synoviaalineste.

Karsinoembryonaalisen antigeenin määrityksissä verinäytteen näytemuoto vaihtuu seerumista plasmaksi ja samalla ko. tutkimuksen numero ja etuliite muuttuvat. Näytemuotomuutos ei aiheuta muutosta tulostasossa. Pleuranestetutkimuksen osalta muutoksia ei tapahdu.

CEA-näytteitä tutkitaan maanantaista perjantaihin. Raportoinnin alarajana käytetään menetelmän kvantitointirajaa 1,8 ug/l.

Aiemmin käytössä ollut punktionesteen karsinoembryonaalisen antigeenin määrittäminen (Af-CEA 8429) korvataan etuliitteettömällä _-CEA (6157) tutkimuksella, jota voidaan käyttää verta lukuun ottamatta kaikille näytemuodoille. Näytemuoto tulee ilmoittaa tilausta tehtäessä.

Järjestelmiin aiemmin vanhoilla tutkimusnumeroilla tehdyt pyynnöt siirretään muutoksen yhteydessä uusille tutkimusnumeroille.

6362 P -T3-V	TRIJODITYRONIINI, VAPAA, plasma
Menetelmä:	Elektrokemiluminesenssi (ECLIA)
Näytetiedot:	Li-hepariinigeeliputki 5/3 ml, näyte 1 ml (vähintään 0.5 ml) plasmaa. Tyroksiinihoidon aikana näyte suositetaan otettavaksi aamulla ennen lääkkeen nauttimista. Näyte voidaan lähettää huoneenlämmössä, mikäli se saadaan varmasti perille vuorokauden kuluessa. Erotettu näyte säilyy jääkaapissa enintään viikon, lähetys kylmälähetyksenä. Pidempiaikainen säilytys ja lähetys pakastettuna.
Tulos valmiina:	Arkipäivisin samana päivänä näytteen saavuttua keskuslaboratorioon.

Fimlab

Tiedosta hyöty.

Tulkinta:	<p>Viitearvot:</p> <table><tr><td>vastasyntyneet</td><td>2.7 - 9.7</td><td>pmol/l</td></tr><tr><td>6 pv - 3 kk</td><td>3.0 - 9.3</td><td>pmol/l</td></tr><tr><td>4 - 12 kk</td><td>3.3 - 9.0</td><td>pmol/l</td></tr><tr><td>yli 1 v - 6 v</td><td>3.7 - 8.5</td><td>pmol/l</td></tr><tr><td>7 - 11 v</td><td>3.9 - 8.0</td><td>pmol/l</td></tr><tr><td>12 - 20 v</td><td>3.9 - 7.7</td><td>pmol/l</td></tr></table> <p>aikuiset, yli 20 v 3.1 - 6.8 pmol/l</p> <p>Vapaa trijodityroniini kohoaa hypertyreoosissa. Hypotyreoosin perusdiagnoosissa T3-V-määrityksestä ei ole apua, koska myös vaikeat yleissairaudet voivat vaikuttaa T3-V-tasoa alentavasti. Määritys soveltuu hyvin hypotyreoosin ja tyreoidiakarsinooman tyroksiinikorvaushoidon seurantaan.</p>	vastasyntyneet	2.7 - 9.7	pmol/l	6 pv - 3 kk	3.0 - 9.3	pmol/l	4 - 12 kk	3.3 - 9.0	pmol/l	yli 1 v - 6 v	3.7 - 8.5	pmol/l	7 - 11 v	3.9 - 8.0	pmol/l	12 - 20 v	3.9 - 7.7	pmol/l
vastasyntyneet	2.7 - 9.7	pmol/l																	
6 pv - 3 kk	3.0 - 9.3	pmol/l																	
4 - 12 kk	3.3 - 9.0	pmol/l																	
yli 1 v - 6 v	3.7 - 8.5	pmol/l																	
7 - 11 v	3.9 - 8.0	pmol/l																	
12 - 20 v	3.9 - 7.7	pmol/l																	

6404 P -RF	REUMAFAKTORI, plasma												
Menetelmä:	Immunoturbidimetrisen												
Näytetiedot:	Litiumhepariinigeeliputki 5/3 ml, näyte 1 ml (vähintään 0.5 ml) plasmaa. Plasmanäyte erotellaan geelin päältä, mikäli säilytys yli 1 vrk. Näyte säilyy 3 vrk jääkaapissa, lähetys huoneenlämmössä. Pidempiaikainen säilytys ja lähetys pakastettuna.												
Tulos valmiina:	Arkipäivisin samana päivänä näytteen saavuttua keskuslaboratorioon.												
Tulkinta:	<p>Viitearvo: alle 15 IU/ml</p> <p>Käytännössä P -RF -tuloksia voidaan arvioida seuraavasti:</p> <table><tr><td>alle 15</td><td>IU/ml</td><td>normaali</td></tr><tr><td>15 - 30</td><td>IU/ml</td><td>lievästi kohonnut</td></tr><tr><td>30 - 80</td><td>IU/ml</td><td>kohonnut</td></tr><tr><td>yli 80</td><td>IU/ml</td><td>vahvasti kohonnut</td></tr></table> <p>Menetelmä ei sovellu nivelreuman yleiseksi seulontatestiksi, koska positiivisia tuloksia esiintyy myös täysin terveillä ja mm. erilaisten infektioiden yhteydessä.</p>	alle 15	IU/ml	normaali	15 - 30	IU/ml	lievästi kohonnut	30 - 80	IU/ml	kohonnut	yli 80	IU/ml	vahvasti kohonnut
alle 15	IU/ml	normaali											
15 - 30	IU/ml	lievästi kohonnut											
30 - 80	IU/ml	kohonnut											
yli 80	IU/ml	vahvasti kohonnut											

23117 Pf-RF	REUMAFAKTORI, pleuraneste
Menetelmä:	Immunoturbidimetrisen
Näytetiedot:	Geeliton Li-hepariiniputki, näyte 1 ml pleuranestettä. Näyte säilyy 3 vrk jääkaapissa, lähetys huoneenlämmössä. Pidempiaikainen säilytys ja lähetys pakastettuna.
Tulos valmiina:	Arkipäivisin samana päivänä näytteen saavuttua keskuslaboratorioon.
Tulkinta:	Ei viitteellistä raja-arvoa, tulos suhteutetaan plasman RF-pitoisuuteen.

4826 P -Ferrit	Ferritiini
Menetelmä:	Elektrokemiluminesenssi (ECLIA)
Näytetiedot:	Litiumhepariinigeeliputki 5/3 ml, näyte 1 ml (vähintään 0.5 ml) plasmaa. Näyte voidaan lähettää huoneenlämmössä, jos se on perillä vuorokauden kuluessa näytteenotosta. Säilytys jääkaapissa ja lähetys kylmässä, mikäli näyte saadaan perille viikon kuluessa. Pidempiaikainen säilytys ja lähetys pakastettuna.

Fimlab

Tiedosta hyöty.

Tulos valmiina:	Arkipäivisin samana päivänä näytteen saavuttua keskuslaboratorioon.
Tulkinta:	Viitearvot: Naiset 13 - 150 µg/l Miehet 30 - 400 µg/l Alentuneet pitoisuudet johtuvat varastoraudan puutteesta. Ferritiinimäärityksellä elimistön rautavarastojen väheneminen voidaan osoittaa jo ennen kuin plasman rautapitoisuus alenee, hemoglobiinitaso laskee tai transferriniarvo kohoaa.

4720 P -TfR	Transferriniinireseptori, liukoinen
Menetelmä:	Immunoturbidimetrisen
Näytetiedot:	Litiumhepariinigeeliputki 5/3 ml, näyte 1 ml (vähintään 0.5 ml) plasmaa. Eroteltu näyte säilyy 3 vrk huoneenlämmössä ja viikon jääkaappilämpötilassa, jolloin lähetys säilytyslämpötilan mukaisesti. Pidempiaikainen säilytys ja lähetys pakastettuna.
Tulos valmiina:	Arkipäivisin samana päivänä näytteen saavuttua keskuslaboratorioon.
Tulkinta:	Viitearvot: Naiset 1.8 - 4.6 mg/l Miehet 1.8 - 4.7 mg/l Lapset alle 1 v 1.6 - 7.0 mg/l 1 - 3 v 2.7 - 5.4 mg/l 4 - 6 v 2.4 - 6.3 mg/l Työt 7 - 12 v 2.0 - 5.1 mg/l Pojat 7 - 12 v 2.4 - 5.7 mg/l Työt 13 - 17 v 1.6 - 5.2 mg/l Pojat 13 - 17 v 2.0 - 6.8 mg/l

6363 P -CEA	Karsinoembryonaalinen antigeeni, plasma
Menetelmä:	Elektrokemiluminesenssi (ECLIA)
Näytetiedot:	Li-hepariinigeeliputki 5/3 ml, näyte 1 ml (vähintään 0.5 ml) plasmaa. Lähetys huoneenlämmössä näytteenottopäivän sisällä ja muutoin kylmälähetys. Näyte säilyy jääkaappilämpötilassa eroteltuna 7 vrk. Pidempiaikainen säilytys ja lähetys pakastettuna.
Tulos valmiina:	Arkipäivisin samana päivänä näytteen saavuttua keskuslaboratorioon.
Tulkinta:	Viitearvo: alle 4.7 µg/l. CEA:n diagnostinen merkitys kasvaa, kun sitä käytetään yhdessä muiden kasvainmerkkiaineiden kanssa. Viiteylärajan alle jäävä pitoisuus ei poissulje syöpää eikä yksittäinen kohonnut arvo välttämättä merkitse malignia tautia. Mikäli CEA on ollut koholla ennen primäärihoitoja ja laskee näiden jälkeisesti, on määrittäminen käyttökelpoinen syövän hoidon seurannassa ja vastearvioinnissa. CEA voi olla koholla benigneissä sairauksissa, esim. keuhko- ja paksusuolitulehduksissa, pankreatiitissa sekä sappistaasissa. Tällaisissa tilanteissa P -CEA on harvoin yli 10 µg/l. Lisäksi tupakoitsijoilla CEA-pitoisuus on usein lähes kaksinkertainen tupakoimattomiin verrattuna.

Fimlab

Tiedosta hyöty.

6157 _-CEA	Karsinoembryonaalinen antigeeni, muut nesteet kuin veri
Menetelmä:	Elektrokemiluminesenssi (ECLIA)
Näytetiedot:	Geelitön Li-hepariiniputki, näyte 1 ml (vähintään 0.5 ml) nestettä. Lähetys huoneenlämmössä näytteenottopäivänä, muutoin kylmälahetus. Näyte säilyy jääkaappilämpötilassa ainakin 5 vrk.
Tulos valmiina:	Arkipäivisin samana päivänä näytteen saavuttua keskuslaboratorioon.
Tulkinta:	Tulos on positiivinen, jos nesteessä todetaan mitattavissa oleva määrä antigeenia.

3655 Pf-CEA	Karsinoembryonaalinen antigeeni, pleuraneste
Menetelmä:	Elektrokemiluminesenssi (ECLIA)
Näytetiedot:	Geelitön Li-hepariiniputki, näyte 1 ml (vähintään 0.5 ml) nestettä.
Tulos valmiina:	Arkipäivisin samana päivänä näytteen saavuttua keskuslaboratorioon.
Tulkinta:	Ei viitearvoja.

Auni Collings
Erikoisalajohtaja